

Nunatta Kujataani savaaqqat toqusarnerannik misissuineq, 2025

Pinngortitamut, Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Imarisaa

Eqikkaaneq.....	3
Aallaqqaasiut.....	5
Nattoralik – Kalaallit Nunaanni nattoralik.....	7
Nunatta Kujataani nattoralinnik misissuinerit oqaluttuarisaanermut tunngasut	8
Savaaqqat toqusarnerannik misissuineq 2022-2025 aamma savaaqqat toqusarnerannik annikillisaanissamut inuussutissarsiornermi suliaqarneq	9
Ukiumoortumik paasissutissanik katersineq.....	9
Paasissutissanik pioreersunik SPS-imeersunik katersineq misissuinerlu	9
Aasakkut qaqqami savaaqqanik annaasaqartarnerup allanngorarneranut pissutaasinnaasut	13
1. Silarlungaatsiartarnera aamma kingusissukkut aputip aattarnera	13
2. Fjarvis-imi kinguaassioertitsineri suliniummi peqataaneq	13
Eqaluit upernaakkut ingerlaartarneri.....	14
3. Nattoralit amerlanerulernerat - sumiiffimmi atuuttoq	14
4. Nioqqusiornineq.....	15
Paasissutissanik SPS-imeersunik ataatsimut naliliineq	15
Savaatilinnik apersuineri periuseq	15
Savaaqqat toqusarnerinut pissutaasinnaasut pillugit savaatilinnit paasissutissat.....	17
Inerniliinerit aamma innersuussutit.....	21
Qaqqanik nakkutilliineq patajaannerusoq aamma misileraaffigineqartuni savaaqqanik GPS atorlugu sumiissusersinerit.....	21
Silap pissusianik siusissukkut ilimasaarineq aamma piffissanik aniatitsiffiusunik ataqatigiissaarineq.....	21
Silarlunnerani najukkami upalungaarsimasunik pilersitsineq	22
Najukkami uumasunik kiisortoqarneranik aqqissuussaasumik nalunaarsuineq	22
Sapaatit akunnerini siullerni savaaqqat qajannassusaannik paarinerinillu ukkassineruneq	22
Savaaqqat toqusarnerat pillugu paasissutissat suliareqqinneri	22
Savaatilinnik apersuinerimut ilassutitut tigusiiffiit	23
Appendix 1	24
Appendix 2.....	27

Saqqaaani assiliisoq
Peter Lindstrom, Visit Greenland

Assiliisut
Aningaaq Rosing Carlsen, Visit Greenland; Dan B. Kristensen, Visit Greenland;
Martin Schiøtz; Magnus B. Trolle, Visit Greenland

Eqikkaaneq

Nunatta Kujataani savaatillit ukiuni kingullerni savaaqqanik ingammik aasakkut annaasaqartarnermut ernumanerat annertusiartorpoq. 2022-mit 2025-mut misissuinerit aamma paasissutissanik katersinerit arlallit paasititsipput, savaaqqat toqusarnerat pissutsinik arlalinnik ataatsimut ataqatigiissunik pissuteqartoq, ukiumit ukiumut aamma sumiiffimmit sumiiffimmut allanngorartartunik.

Kalaallit Nunaanni nattoralik uumasuuvoq eqqissisimatitaasoq aamma mianernartoq, oqaluttuarisaaneq malillugu aalisakkanik imaanilu timmissanik nerisaqartuusimasoq. Siusinnerusukkut misissuinerit savaaqqanik aqqissuussamik saassussisoqartarneranik uppersaanngillat, kisianni sumiiffinni aalajangersimasuni pissusilersornerisa allanngornerinik najuunnerulernerinillu nakkutiginninnerit nutaat takutitsipput, ingammik eqaluit ingerlaarnerannut atatillugu. 2022-mi aamma 2023-mi savaaqqat annaaneqartut 13 %-iinut nattoralit pissutaatinneqarput.

Paasissutissat Savaatillit Peqatigiiffiit Suleqatigiissut / De Samvirkende Fåreholderforeninger-meersut (SPS) takutippaat, savaaqqat qaqqaliartinneqannginnerminni toqusarnerat allanngujaassimasoq 4 %-imiilluni qaqqamilu toqusarnerat allanngorarnerusoq aammalu agguaqatigiissillugu 7 %-ip missaaniittoq. Savaatillit, Fjarvis-imi kinguaassiortitsinermi suliniummi peqataasut ilaatigut agguaqatigiissinnerannit savaatiminnik savaaqqanillu toqusoortarnerat nalinginnaasumik appasinneruvoq, tamannalu assersuutigalugu sananeqaatsikkut patajaassusaannik allatullu ingerlatseriaaseqarnermik pissuteqarsinnaavoq.

Savaatilinnik apersuinerup takutippaa, 91 %-iisa savaaqqanik annaasaqartarneq pingaarutilittut isigigaat kisianni savaatillit ajornakusoortippaat pissutaasut aalajangersimasut soorpiarnerisa suussusersinissaat. Ukiorlunnera aamma aput nattoralinnut tulluutillugu pissutaanerpaasutut eqqaaneqarput. Nersutaasivinni inissaaleqineq savaaqqanik aniatitsisarnermut pissutaanerpaatut erseqqissarneqarpoq, tamannalu savaaqqanik mianernarnerulersitsisinnaavoq.

Eqaluit upernaakkut sisoortarput aammalu ukialernerani nattoralit eqaloqarfinniilertarput uumasut kiisortut amerlanerulersillugit, tamannalu savaaqqanut piaqqanut ajortumik sunniteqarsinnaavoq, ingammik sisoorneq aniatitsinerlu ataatsikkoorpata aamma kuuit ikaaruminaappata.

Savaaqqanik annaasaqartarneq annikillisinniarlugu najukkami suliniutit siunnerfillit arlallit innersuussutigineqarput. Sumiiffinni misileraaffiusuni GPS atorlugu malinnaaneq aamma qaqqami nakkutiginninneq savaaqqat ingerlaarfiinik paasinarnersitsisinnaavoq aamma aarlerinartunut sukkanerusumik qisuariartitsisinnaalluni. Silap pissusaa pillugu siusissukkut aarlerisaarinerit aamma piffissap aniatitsiffiusup pitsaanerusumik ataqatigiissaarnerata annaasaqarnissap aarlerinartua annikillisissinnaavaa. Silarlorujussuuartillugu najukkami upalungaarsimasoqarnera aamma uumasunik kiisortunik aqqissuussaasumik nalunaarsuinerup uumasunik illersuineq pitsanngorsarsinnaavaa. Aammattaaq innersuussutigineqarpoq savanik paarsinerup annerusumik qitiutinneqarnissaa savaaqqallu sapaatip akunnerini siullerni qajannaallisarnissaat kiisalu savaatillit misilittakkaminnik avitseqatigiittarnissaat.

Kiisalu innersuussutigineqarpoq, apersuinermit paasissutissat uumasut nakorsa qarfiinit, misissuiffinni nakkutilliinernik aamma uumasunik nujuartanik misissuinermit paasissutissanik ilaneqassasut, innersuussutit erseqqarinnerusut aamma uppersaatinik tunngavillit anguniarlugit. Tamatuma siunissami aalajangiinissamut aamma Nunatta Kujataani uumasut atugarissaarnissaannut nunalerinermilu tunisassiornissamut iluaqutaasussamut tunngavimmut patajaallisaassaaq.

Aallaqqaasiut

Savaatillit Nunatta Kujataani nattoralilit savanut sunniuteqarsinnaanerini ernumassuteqarnertik oqariartuutigaat. Tamannalu tunngavigalugu 2022-mi Inatsisartuni (UKA 2022/32) nunap immikkoortuani nattoralinnik kisitsinissaq pillugu aalajangiussassatut siunnersuuteqartoqarpoq. Kisitsinermini tassani siunertaavoq nattoralilit amerlassusaat siaruarsimanerisalu paasinissaat, aamma Nunatta Kujataani savaqassutsimut savaaqqanillu annaasaqartarnerup (tammannerisigut imaluunniit toqunerisigut) akornanni toqqaannartumik atassuteqarnerisigut.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuersissutigineqarpoq aamma taamaalilluni akerlianik Naalakkersuisunut savaaqqat tammartarnerinut imaluunniit toqusarnerinut pissutsinik misissuinissamut peqqussuteqartitsilluni. Misissuinermini najukkami ilisimasat tunngavigineqartussaapput aamma Nunatta Kujataani nattoralilit amerlassusaasa ineriartorneri kiisalu nattoralilit pissusilersuutaasa allanngorsinnaanerini nassuiaat ilaavoq.

Misissuinerup inernerini matumani nalunaarusiami saqqummiunneqarput. Inernerit tunngavigalugit aamma nalunaarusiap naanerani iliuusissat arlallit innersuussutigineqarput, savaaqqanik annaasaqartarnermut annikillisitsisinnaasut.

Nunatsinni nunalerineq, tassunga ilanngullugu savaatillit inuussutissarsiuteqarneq, annerusumik pitsanngorsaanerimut nutarsaanermullu ineriartortitsiffiuvoq pingaarutilik. *Nunalerineq pillugu periusissiaq 2021-2030* malillugu periusissiaq tassaavoq ukiumut savaaqqanik 23.000–28.000-it missaannik tunisassiornissaq, attaveqaatinik pitsanngorsaaneq (tassunga ilanngullugu neriniartitsiviit aamma nerukkaatissanik tunisassiorneq nutaaliaasooq qulakkiissallugit) aamma imminut pilersornerulerneq - ilutigalugu nunalerineq akilersinnaanerulissasooq pisortanillu tapiissutinik pissarsiaqarani. Ukiuunerani nerisassanik aamma naatitseriaatsit suliniutillu pitsaasut nunalerinermik ingerlatsinerimut seqinerimik aamma imermik nukissiuutinik atuisunik ingerlaavartumik ineriartortitsinissamut aningaasaliisoqassaaq.

Savaaqqanik pissarsiat ilaatigut savaaqqat toqusarnerannik annikillisitsinikkut annertusarneqarsinnaapput. Pissutsinik savaaqqat uumaniarnerinut sunniuteqartunik tamanik sukumiisumik qulajaaneq taamaattumik nunalerinermik ingerlatsinerimut, savaaqqat toqusarnerinik annikillisitsiniarnerimut aamma savaaqqanik pissarsiassanik annertusaanerimut piumasaqaataavoq. Matumani nalunaarusiaq tamakkiisumik isiginnittumik tunngavimmik pilersitsinissamik siunnerfeqarpoq, tassani savaaqqat toqusarnerannik annikillisaanissamut periarfissanut annerpaanut pissutaasunut suliniut siunnerfeqartinneqarluni. Pissutaasut ataaseq kisiat ukkatarinngikkaluarlugu - soorlu assersuutigalugu nattoraleqatigiit - piviusunik tunngaveqartumik aamma aningaasartuutitigut sunniuteqarluartumik suliniuteqarnissap qulakkeernissaa Naalakkersuisut kissaatigaat, tamannalu savaatillit namminneq misilittagaannik Savaatillit Peqatigiiffiit Suleqatigiissut / De Samvirkende Fåreholderforeninger-imillu (SPS) paasissutissanit taparserneqarpoq.

Savaatilinnik peqataatitsinikkut aamma misissuineq ilisimasaannik tapiissutaannillu tunngaveqartinneratigut savaaqqat tammartarnerinut toqusarnerinullu pissutinut tunngaviusinnaasut paasilluarnernissaat ujjartorneqarpoq. Savaaqqanik annaasaqarneq savaatilinnut aningaasanik annaasaqarnermik takutitsivoq, aammalu ingerlatsinerimi aqqissuussinikkut sanngiiffinnik tikkuaaffiuvoq - soorlu napparsimanermut, attaveqaatinut,

uumasut kiisortut, silap pissusaanut aamma minnerunngitsumik savaaqqat savallu aniatinnerinut katersornerinullu piffissaq. Nattorallit savaaqqat tammartarnerannut toqusarnerannullu pisutaasunut amerlasuunut ilaaginnarpoq ataaseq.

Nunatsinni savaaqqat toqusarnerat pillugu oqallinneq ukiuni kingullerni annertusisimavoq, Nunatta Kujataani savaatillit ilaasa qaqqami nattorallit amerliartornerat misigimmassuk, taakkua savaaqqanik annaasaqartarnerup annertusiartorneranut atassuteqarsinnaanera siunnersuutigalugu. Savaatillit amerlasuut nalaappaat, nattorallit ilaasa pissusilersuutaat allanngorsimasut aamma massakkut nattorallit ataatsimoortukkuutaat takuneqarnerulertut. Savaatillit aamma nalaappaat, uumasut kiisortut aasakkut savaararniartartut. Suli maannamut pissusilersuutip tamatuma allanngortup uppersarnianera periarfissaasimanngilaq, aamma taamaattumik ilaatigut pissutsini taakkunani paasisaqarnerunissaq aamma savaatilinni paasisutissanik itinerusunik pissarsiaqarnerunissaq siunertaasimavoq.

Nalunaarusiap nattoraleqarnerata - ingammik aamma upernaakkut eqaluit sisoornerinut atatillugu sumiiffinnilu aalajangersimasuni savaaqqanik annaasaqarnerusarnermut imaluunniit nunap immikkoortuani savaaqqat toqusarnerat aaqqissuussinikkut ajornartorsiutaasinnaaneranut atassuteqarsinnaaneranut ilaatigut paasisutissiissaaq. Ilisimasaq tamanna najukkami suliniutinik pingaarnersiuiinissamut tapertaassaaq, assersuutigalugu nakkutillineri periutsit, pitsaaliuineq, kiisortunik anusinngorsaaneq, taamaalilluni suliniut annerpaamik ataatsimut sunniuteqassaaq.

Nalunaarusiap siunertaa marlunngorlugu avitaavoq:

1. ilisimasatigut tunngavissanik aaqqissuussaasumik katersorneqartunik pilersitsinissaq, savaaqqat toqusarnerannut sunniuteqarsinnaasunik pitsaasumik annikillisisinissamut periusissianik ineriartortitsinermut atorneqarsinnaasunik, kisianni suliniuteqarfinnik annertunerpaamik sunniuteqarfiusinnaasunik suussusersiinikkut pingaarnersiuiinikkullu.
2. savaaqqat tammartarnerinut imaluunniit toqusarnerinut pissutaasuni tunngaviusumik allannguuteqartoqarsimanersoq - tassunga ilanngullugu sumiiffinni eqaluit sisoornerinut atatillugu nattorallit katersuuttarfiini annaasaqarnerit ingammik pisarnersut misissorlugu.

Nattoralik – Kalaallit Nunaanni nattoralik

Kalaallit Nunaanni nattoralik (*Haliaeetus albicilla groenlandicus*) qimaguttanngilaq aamma eqqissisimatilluinnarneqarpoq europami nattoralimmit aallaaveqartuuvoq, issittumi silap pissusaanut naleqqussarsimasoq. Kalaallit Nunaanni inuuniarnermi atugassarititaasut ilungersunartut nattoralik taanna nunarsuarmi nattoralinnit allanit annertuumik immikkoorluinnartuutippaat. Nunarsuarmi timmiaqatigiit immikkoorluinnartut mianernartullu Kitaani piaqqiortartuni aappariinni amerlanerpaamik 200-uusut ilagaat. Umasoqatigiit allannguiaapput, kisianni Europamisut amerliartunngillat, aamma umasoqatigiit silap allanngorarnera silallu pissusaa allanngujaatsoq pinngitsoorsinnaanngilaat. Piaqqiornerisa iluatsinnissaannut silap pissutaasorujuuvoq - ukiuni pitsaanngitsuni nattoralit ulluisa 80 %-ii iluatsinngillat (2025) aamma ukiumi pitsaasumi 80 %-it iluatsipput (2023).

Piaqqiorneq aamma alliartorneri

Nunami inissisimaneri apeqqutaallutik manniliortarput apriliip naalerneranit maajip aallartinnerani. Nalinginnaasumik marlunnik manniliortarput, ullullu 38-it missaannik tukertitsiniartarlutik. Piaraat ullut 70-it missaat ulluniittarput aamma 50 kiilut missaannik nerisinneqartarlutik. Angajoqqaavisa qaammatini 3-4-ni nerisitsineq ingerlattarpaat. Piaqqat affaat sinnerlugu ukioq uumaffimminni siullermi toqusarput.

Pissusilersuutit nerisassatullu toqqartagaat

Nattoralit aalisakkanik uumassuteqarnerupput, kisianni aamma imaani timmisaniq, miluumasunik mikisunik aamma silunik. Aasakkut nerisaannit 90 %-ii aalisagaapput, ukiukkullu annikinnerusarlutik. Avannaani timmissat nerisarineqarnerupput timmiaqarnerummat.

Nattoralit sineriammi piniartarput (2-3 kg-millu) kivitsisinnaallutik Piniakkat anginerusut soorlu puisit toqungasut sumiiffiini nerineqartarput.

Aamma inuit najugaqarfiisa qanitaannim aalisakkanit eqqakkat atorluarneqartarput uumasooqatigiillu ataqatigiinneranni naleqqussaasuulluni.

Piaqqat (1-6-inik ukiullit) nunap ilaanik naalagaaffigisaqanngillat sumiiffinnilu nerisaassaqarfiulluurtuni ataatsimoortarlutik utoqqaanerit nattoralit peqatiginagit.

Ataasiakkaat nalinginnaasumik taamatut akersuunniartumik pissusilersortarput nerisassallu pillugit nalinginnaasumik akersuuttarlutik suleqatigiittaratillu. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni taamatut pissusilersortunik arlalinnik nakkutiginnittoqarpoq, suleqatigiinnertut isigineqartunik. Taamatullu Norgemit aamma nakkutilliisoqarluni. Amerikami avannarlermiittoq nattoralik qaqortumik niaqulik pillugu suleqatigiittumik pissusilersorfiusunik pisunik nalunaarutiginnittoqarpoq. Taamaattoq sumiiffimmi aaqquussuusaasumik ilisimatusarnikkut uppersaatiniq amigaaqartoqarpoq.

Timimikkut oqimaassusaat, timmisinnaanerit aamma kivitsisinnaassusaat

Nattoralit inerisimasut 4-7-umik oqimaassuseqarput, arnavissallu anginerullutik. Annerpaamik timimi oqimaassusaata affaa timminermiinnik kivissinnaavaat. 2,4 meterimik sului isorartussuseqarsinnaasut kivitsilluarsinnaassuseqarput, kisianni oqimaatsunik assartuinissaminnut assornissamik pisariaqartitsipput - taamaanngippat sumiiffimmi neriinnassapput.

Nunatta Kujataani nattoralinnik misissuinerit oqaluttuarisaanermut tunngasut

1972-74-imi aamma 1975-1990-imi nattoralit (*Haliaeetus albicilla groenlandicus*) Nunatta Kujataata sineriaani sukumiisumik sumiiffilersorneqarput. Aappariit piaqqiortut 170-it missaat uumasogatigiiat aalajaatsut nalunaarsorneqarput, ingammik sumiiffinni sinerissamut qanittuni katersuussimasut.

1970-ikkunnit (1972-79) aamma 1980-ikkut aallartinneranni misissuinerit sukumiisut nattoralit nerisassaminnik toqqaasarnernut qitiutitsipput. Ulluini annat nerisaasalu sinnerinik nalunarsuinerit takutippaat, nattoralit aalisagaanerusunik (eqaluit, saarulliit), timmissanik imarmiunik (serfanik, mitinik allanillu) aamma nerisaqartartut aamma annikinnerusumik nunami uumasunik nerisaqartartut soorlu teriannissat piaraannik. Ersarissunik takussutissaqanngilaq nattoralit savaaqqanik uumasunik piniartarnerinik; savaaqqat toqungasut misissueqqissaarnerni taakkunani nalinginnaasumik toqquteqartutut imaluunniit uumasunit kiisortunit aallanik toqunneqarsimasutut pissuteqartinneqarput. Oqaluttuarisaanikkut misissuinerinik eqikkaanikkut takutinneqarpoq, Nunatta Kujataani nattoralit pingaarnertut aalisakkanik timmissanillu imarmiunik nerisaqartartut aamma savaaqqanik saassussisarneq nerisaqarneranni taamaallaat annikitsuaraaginnartoq.

Nattoralit nerissatut toqqagaannik misissuinerit taakkua inernerit aamma savaatillit piffissami tassani savaaqqat killilimmik ajoquserneqarnerini nalinginnaasumik misigisaat savaatillit, timmiarsiuut aamma oqartussat akornanni pissarsiffiusumik oqaloqatigiinnermut tunngavissiivoq. Piffissami suleqatigiinneq aqutigalugu oqimaaqatigiissumik aqutsineq ukkatarineqarpoq, nunalerinermik soqutigisallit peqatigalugit pinngortitamik illersuineq, tassunga ilanngullugu savaateqarnermik ingerlatsineq aamma paasititsiniaanerulernermik ataatsimoortitsisoq.

Savaaqqat toqusarnerannik misissuineq 2022-2025 aamma savaaqqat toqusarnerannik annikillisaanissamut inuussutissarsiornermi suliaqarneq

Ukiumoortumik paasissutissanik katersineq

Nunatta Kujataani savaaqqat toqusarnerat pillugu ilisimasanut pissarsiffiit tassaapput SPS-imit ukiumoortut nalunaarsuinerit. SPS ukiorpaalunni savaatilinnit paasissutissat aqqissuussaasut katersorsimavaat, ilaatigut savaaqqat mianernartut aaneqartullu, annaasat amerlassusaat, toqunerannut pissutaasut ilisimaneqanngitsut, kiisalu inuttani pissutsit allat. Paasissutissat taakkua savaaqqanik nioqqusiornermi ineriartornermut aamma piffissap

ingerlanerani annaasanut malinnaanissamut periarfissaqartitsipput aamma pisartut iliuuseqarfiusinnaasullu suussusersinissaannut pingaarutilimmik tunngavissamik pilersitsipput.

Nunalerinnermut siunnersuisut aamma Namminersorlutik Oqartussani Nunalerinnermut immikkoortortaqarfik, massakkut Aalisarnermut, Piniarnermut Imminullu pilersornermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugit SPS-imit siunnerfilimmik tunisassiorneq aamma

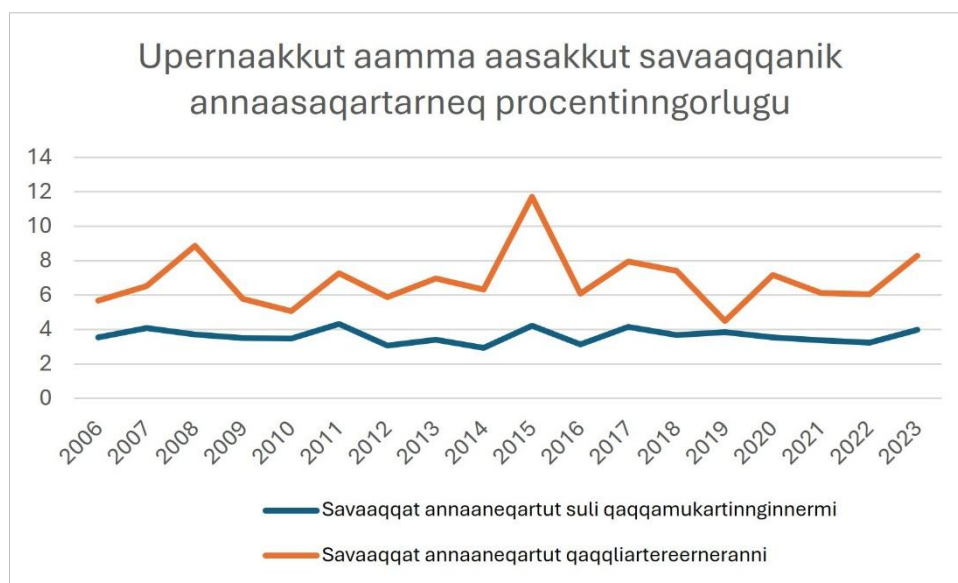
savaateqarnermi uumasut atugarissaarnissat pitsanngorsarniarlugu suliaqarput. Savaateqarnermi suliniut Fjarvis aqqutigalugu sananeqaatitigut pitsanngorsaaneq, nerukkaatissanut periusissiat, nersutaasivinnik ingerlatsineq, kiisalu savaaqqat sapaatit akunnerini siullerni uumaffigisaanni isumaginninneq pitsaanerusoq ukkatarineqarput. Ilutigalugu nakkutilliilluni sulinerup pitsaasup pingaaruteqarnera, savaaqqanik napparsimasunik imaluunniit sanngiitsunik piaartumik isumaginninnissaq annertusiartortumik eqqumaffigineqalerpoq.

Sulinermi tassani siunertaq pingaarnersaavoq savaaqqat toqusarnerannik annikillisaanissaq, tamannalu savaatilinnut ataasiakkaanut aningaasatigut ilungersunartorsiorfitsivoq aamma nioqqusiornerunissamut aporfeqartitsilluni. Nunalerineq pillugu periusissiaq 2021-2030-mut atatillugu 2021-2030-mi uppersaarnarup siunnersuinerullu patajaallisarnissaa ukkatarineqarpoq, taamaalilluni savaaqqanik annaasaqartarnermut pissutaasut pitsaanerusequmik paasisimasaqarfigineqalissammata - paasissutissat nalinginnaasut aqqutigiinnarnagit kisianni aamma najukkami pissutsit soorlu uumasut kiisortut, nuna aamma sila pillugit savaatillit ilisimasaat ilanngunneqarnerisigut.

Paasissutissanik pioreersunik SPS-imeersunik katersineq misissuinerlu

Taamaallaat periarfissaasimavoq savaatilinnit paasissutissat taamaallaat tunngaviginissaat, kisitsisinik pingaarnernik nalunaaruteqarsimasunit. Paasissutissat savaatilinneersut annertunerpaamik naatsorsuineri tamakkiisuni ilaapput. Ilaatigut assersuutigalugu savaaqqanik piaqqisartut imaluunniit savaaqqat uumasut amerlassusaat

nalunaarusiarineqanngimmat, ukiumi pineqartumi ataatsimut paasissutissani savaatillit ilaaatinneqarsinnaasimangillat. Procentinngorlugit naatsorsuinissami tamanna eqqarsaatigineqarpoq aamma eqqortumik saqqummiussinissaq qulakkeerneqassalluni.

Takussutissaq 1: Savaaqqanik annaasaqartarnerup ineriartornera (2006-2023).

Takussutissiaq 1 ukiumoortumik nalunaarusianik savaatillit SPS-imut nassiuttagaannik tunngaveqarput. Nalunaarusiaq savaaqqat upernaakkut erniarineqartut, aasakkut qaqqaliartinneqartartut aamma ukiakkut qaqqamit katersorneqartartut qassiunersut pillugit paasissutissanik imaqarpoq. Toqusarnerinulli pissutaasut SPS-imut nalunaarusiami allaqqanngillat.

Takussutissiami savaatilinnut tamanut *agguaqatigiissillugu* annaasaqartarneq tunngavigineqarpoq. Takussutissami tungujortumi piffissami piaqqinerini aammalu qaqqamut aniatsinneqannginnerini akornanni agguaqatigiissillugu savaaqqat toqusarneri takuneqarsinnaavoq, takussutissiamilu orangemi qaqqami savaaqqat toqusarneri takuneqarsinnaalluni. Takussutissami takutinneqarpoq, savaaqqat aniatinneqannginnerminni toqusarnerat allanngujaatsuusoq ukiuni 2006-imiit 2023-mi 4 %-iusimalluni.

Takussutissiami aamma takutinneqarpoq aasakkut savaaqqat qaqqami toqusarnerat savaaqqat aniatinneqannginnerminni toqusarnerannit allanngorarnerusoq.

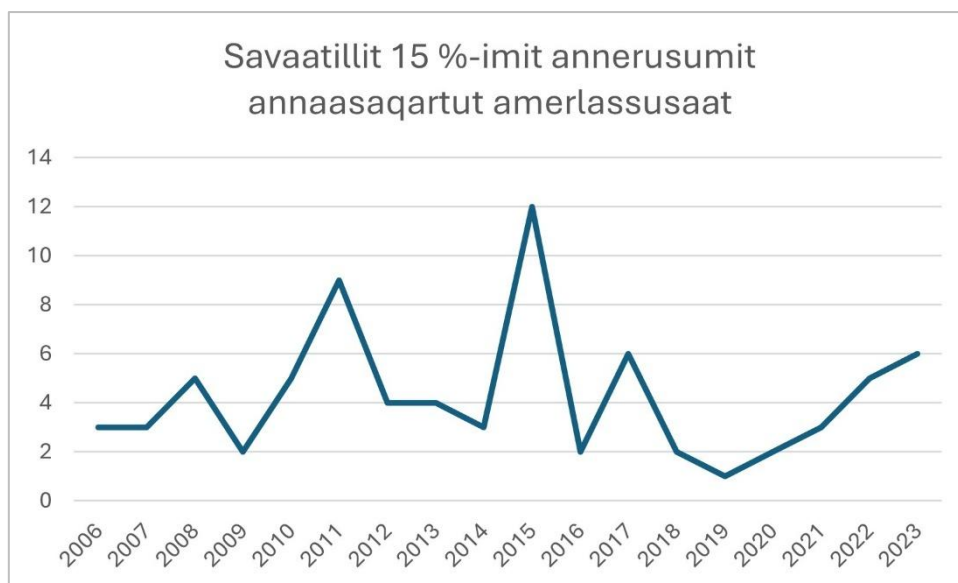
2015-imi agguaqatigiissillugu qaqqami savaaqqat toqusarnerat piffissami annerpaajusimavoq, 11,8 %-iusimalluni. 2015-imi toqusarnerisa annertunerannut pingaarnertut pissutaasoq tassaavoq, ukioq taanna immikkut ittumik panernersuaqarmat qaqqami nerisassat imerlu killeqarlutik. Toqoraavik Neqi 2015-imi savaaqqanik savanillu 2014-imit 2.392-init ikinnerusunik pissarsivoq, savaaqqallu ukiup siulianit 1,3 kiilumik oqinnerupput.

2010-mi aamma 2019-imi qaqqami savaaqqat toqusarnerat piffissami appasinnerpaavoq, 5,0-ip aamma 4,4 %-ip missaaniilluni. Savaaqqat aasakkut qaqqamiittarneranni savaaqqat toqusarnerat piffissami agguaqatigiissillugu 7 %-ip missaaniissimavoq.

Savaaqqat qaqqamiinneranni toqusoqartarneranut ersarissumik piffissami allanngoriartorneranik takussutissaqanngilaq kisiannilu ukiumoortumik annertuumik allanngorartoqarluni, tamannalu ukiumoortumik silap pissusaata allanngorarneranit, napparsimanernik, piffissami aniatitsiffiusumi aamma ivingartortinneqarnerini pissutsinik pissuteqarsinnaavoq. Uumasut kiisortut aamma savaaqqat piffissami mianernartumi qaqqaliartinneqarnermi kingornatigut nakkutigineqarnerisa annertussusaat aamma savaaqqat qaqqami uumasinnaanerannut sunniuteqarsinnaavoq, kisianni ukiumoortumik uumasut kiisortut imaluunniit savaaqqanik nakkutilliineq annertuumik allanngoranngilaq.

Savaatilik	Sava piaqqiortoq	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	251-275	19,64	27,51																
2	426-450																	22,95	
3	351-375																		
4	376-400				41,12	41,50		19,35	38,07										
5	376-400						17,69	15,19	19,71		35,18					41,83			
6	501-525			19,49															
7	401-425																	16,63	16,04
8	676-700																		
9	576-600										15,38						16,03		
10	526-550																		
11	476-500																		
12	351-375													15,19					
13	276-300										22,53								
14	301-325										19,90								
15	376-400			22,83							16,57								22,86
16	551-575			17,51															
17	251-275										23,11								
18	451-475						21,74												
19	601-625										17,73			16,12					
20	251-275											16,98							
21	221-250						23,77	15,41					15,02	23,97					46,65
22	476-500												18,02						
23	251-275		15,12			20,46	29,72				20,27	16,91	15,37			39,58			36,24
24	351-375					24,42					17,14								
25	226-250					57,86													
26	301-325					20,47				15,03			23,21						
27	226-250																		
28	351-375	15,61	21,48				17,09				18,97								
29	401-425						13,87												
30	226-250			21,48	22,53		21,17	16,71											
31	151-175																		
32	476-500																		
33	401-425								18,47										15,84
34	251-275						15,96			16,63	27,80				15,25			17,99	20,00
35	501-525	18,20																	
36	501-525																		
37	301-325			19,20															
38	326-350																24,29	19,96	
39	351-375												27,64						
40	326-350																		
41	151-175						21,17						20,22					20,00	
42	201-225								21,67	15,87	31,67						20,60		

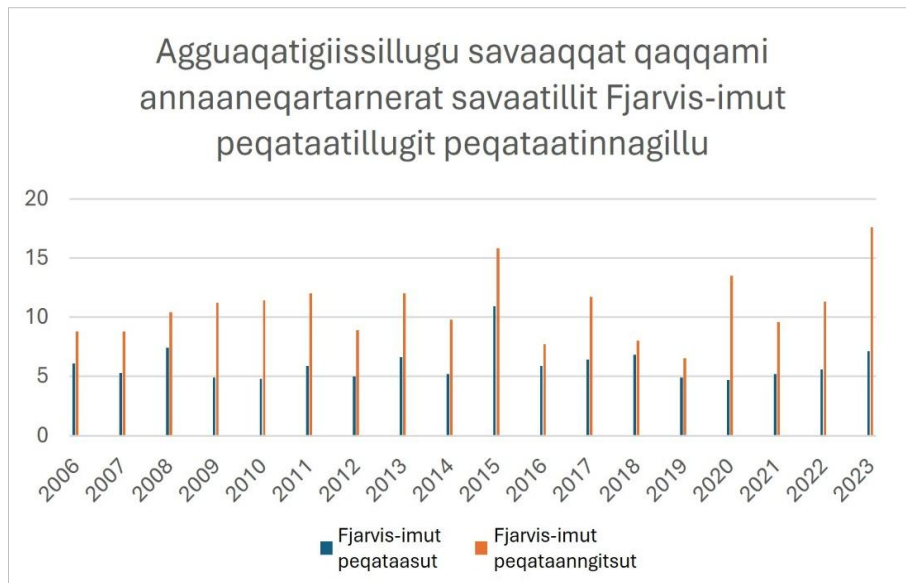
Takussutissaq 2: Ukiut takussutissiarineqarput, ukiumut savaaqqat annaaneqarsimasut tassanilu savaatillit ataasiakkaat 15 %-it sinnerlugit annaasarsimavaat. Qorsorpaluttut allattorsimasut savaateqarfiit Fjarvis-imi kinguaassiuinermut pilersaarummut pegataasut ersersippaat.

Takussutissaq 3: Savaatillit piffissap aasaanerata ingerlanerani 15 procentimit annerusumik annaasaqarsimasut amerlassusaat.

Savaatillit ilaasa piffissami aasap ingerlanerani savaaqqat aniatinneqarsimasut 15 %-ii qaangerlugit annaasarpaat. Takussutissiap 2-p aamma 3-p takutippaa, savaaqqat aasakkut qaqqamiinneranni savaatillit qassit 15 % qaangerlugu annaasaqarsimanersut. Savaatillit taakkua taamaalillutik piffissami qulaani allaaserineqartumi agguaqatigiissillugu savaaqqanik marloriaammik annaasaqarput. Ukiut ilaanni savaatillit affaasa aasap ingerlanerani savaaqqanik aniatinneqarsimasunit 15 % qaangerlugu ukiunut allanut sanilliullugu qaffasinneruvoq. Takussutissaq 2-mi takuneqarsinnaavoq, savaatillit ilaasa savaatilinnit allanit 15 %-imik qaffasinnerusumik annaasaqarneq misigisaraat. Takussutissiap namminerisaminik takutinngilaa sooq savaatillit ilaasa qaqqami savaaqqanik annaasaqarnerusarneri. Uumasut tammartarnerannut pissutaasut nalunaarusiami allaqqanngillat aamma amerlanertigut ilisimaneqartaratik.

Taamaallaat ukioq nalunaarusiorfiusoq eqqortoq savaatilinnut ataasiakkaanut ilanngunneqarput aamma savaatillit tamarmik piffissaq misissuiffiusoq tamaat peqataasimangillat.

Takussutissiaq 4: Agguaqatigiissillugu savaaqqat qaqqami annaaneqartarnerat savaatillit Fjarvis-imut peqataatillugit peqataatinnagillu.

Takussutissiaq 4-mi takuneqarsinnaavoq, qaqqami savaaqqat toqusarnerat savaatilinni Fjarvis-imi kinguaassioortitsinerimi suliniummi peqataasuni nalinginnaasumik appasinnerujuusoq savaatilinnut kinguaassioortitsinerimi suliniummi peqataanngitsunut sanilliullugu.

Aasakkut qaqqami savaaqqanik annaasaqartarnerup allanngorarneranut pissutaasinnaasut

1. Silarlungaatsiartarnera aamma kingusissukkut aputip aattarnera

Piffissami 2006-2023-mi (assersuutigalugu 2015 aamma 2023) ukiut arlallit silarlorujussuarterpoq. 2015-imi aasaq nalinginnaasuunngitsumik panersimavoq aamma 2023-mi uteqqiattumik nalinginnaanngitsumik ukiorluttarnera unammillernartumik pilersitsivoq. Nalinginnaasumik kingusissukkut aputip aanera, piffissani panernersuaqarfinni, siusissukkut qerinarsinerani imaluunniit tassanngaannartumik silap allanngornera savaaqqat qaqqami uumaniarnerannut annertuumik pingaaruteqarsinnaapput. Savaaqqat qaqqaliartinneqarnermi kingornatigut sapaatit akunnerini siunnermi ingammik mianernartuusarput, piffissami tassani silap masannera nillernalu savaaqqat uumasinnaanerannut sunniuteqarsinnaavoq.

2. Fjarvis-imi kinguaassioortitsinerimi suliniummi peqataaneq

Paasissutissani SPS-imeersuni takuneqarsinnaavoq, qaqqami savaaqqat toqusarnerat savaatilinni Fjarvis-imi kinguaassioortitsinerimi suliniummi peqataasuni appasinnerujuusoq savaatilinnut kinguaassioortitsinerimi suliniummi peqataanngitsunut sanilliullugu. Tamanna kinguaassioortitsinerimi suliniummi peqataanermut atassuteqartutut isikkoqarpoq, savaatillit taakkua savaaraataat qajannaannerupput savaaqqanullu kinguaassioortitsinerimi suliniummut ilaanngitsunut sanilliullugu savaaqqanut qaqqamiinnerminni uumasinnaanerit ilimanaateqarneruvoq.

Paasissutissanit takuneqarsinnaanngilaq pissutsit taakkua savaaqqat qajannaannerunerannut pissutaanersut, savaaqqat sananeqaataat pitsaanerulluni, imaluunniit savaatillit kinguaassiortitsinermi suliniummi peqataanissamut nukissaqartut aamma ingerlatsinermut allatut periaaseqarnerisut, aamma assersuutigalugu savaaqqat uumaneranni sapaatip akunnerini mianernartuni siullerni savaaqqanik paaqqutarinninnissamut nukissaqarnerunersut.

Egaluit upernaakkut ingerlaartarneri

Aprili-maajimi siku aakkaagat kuuikku kuuleraangata egaluit (*Salvelinus alpinus*) imermit tarajoqanngitsumit imermut tarajulimmut ingerlaartarput. Egaluit sisoortartut suffereernerimi kingorna sanngiittarput imaanukartarlutillu aasap ingerlanerani nukissatik annertusarniarlugit.

Kuuit aqqutigalugit ingerlaartarput, suffiifiinit sinerissamut nalinginnaasumik ingerlaarfittut atuuttut. Juuli-aggustimi egaluit kuuk aqqutigeqqilertarpaat aamma tatsinukaqqillutik.

3. Nattorallit amerlanerulernerat - sumiiffimmi atuuttoq

Ukiuni ataasiakkaani - ingammik 2022-mi aamma 2023-mi – qaqqani aalajangersimasuni nattorallit amrlanerusarneri savaatilinnik misigineqartarnera pisortatigoortumik oqallisaanikooqaaq. Piffissamut eqaloqarnerata nalaanut atatillugu assersuutigalugu aprili-maajimi egaluit sisuneranni imaluunniit juulimi-aggustimi, kiisortut soorlu nattorallit, aalisakkat nukilaannerat aamma pisariuminarnerat atorluartarpaat. Malitsigisaanik savat maaji piaqqiorfigisarpaat, tamanna piffissap sivikitsup iluani savaaqqanut mianernarsinnaasarpog, pingaartumik kuussuit kuunnerat peqqutaalluni ikarnissaannut ajornakusoorsinnaasarmat. Nattorallit aamma kiisortut allat nunap piliaanik kinguneqartunik ukiumut pisartut iluaqutigisarpaat taamaattumillu sumiiffiit ilaanni savaaqqanut ajornartorsiutaasinnaallutik.

Nattorallit utoqqaat sumiiffimminnik illersuisuupput sumiiffimminniillu nattorallit piaqqat qimaatittarlugit. Nattorallit sumiiffinni ulloqarfiunngitsuni aamma nattorallit utoqqaat najortanngisaanni ingammik ataatsimoornerusarput. Sumiiffiit ilaanni tatsinut kuunnullu eqaloqarfinnut qanittuni nattorallit piaqqat ataatsimoortut savaatilinnit oqaatigineqarpoq tassani ersarinnerusarnerat aarsaarnerusarnerilu nalaanneqartarput.

Ajornakusoorsinnaavoq nalilissallugu, savaaraq toqungasoq nattoralimmit toqunneqarsimanersoq, imaluunniit kuuk ikarniarneranut atatillugu ipisimanersoq aamma

kingornatigut nanineqarluni nattoralimmillu tiguneqarluni. Pisut misissorluarneqarnissaat aamma ukiuni arlalinni sanilliussineq ilanngullugu attuumassuteqarsinnaavoq.

4. Nioqqusiorderneq

Savaaqqanik tunisassioorderup annerulersinnissaa pillugu anguniagaqarnermi (tak. nunalerineq pillugu periusissiaq 2021-2030) savaatillit ilaasa siusinnerusukkut savaaqqat qaqqamukartittariaqartarsimavaat, tamannalu nakkutilliinnginneq aamma qaqqamiinnissannut naammattumik piareersarluarsimannginneq pissutigalugu annaasaqarnissamut aarlerinarnerulersitsivoq. Tamanna ingammik ukiukkut naammattunik nerisassaqaqnginnerini atuuttarpoq, savaaqqallu qaqqamukaqnginnerini naammattumik angissuseqalersimatinnagit qajannallisissimatinnagillu.

Tunisassioorderunerneq aamma toqusarneri procentinngorlugu annertusisinnaavaat. Assersuutigalugu savanit tamanit savaaqqat ataatsimit marluk tunisassiarinerulernerini savaaqqat inunngornerminni minnerusarput mianernarnerullutillu - piffissami sivisunermini mianernarnerullutik.

Paasissutissanik SPS-imeersunik ataatsimut naliliineq

Qaqqami savaaqqanik annaasaqartarneq ukiumit ukiumut nikerartarpoq aamma pissutsinit assigiinngitsuni soorlu silap pissusaa, nappaatit, piffissat aniatitsiffiusut aamma ivigartortitsinerit annertuumik sunnerneqartarlutik. Uumasut kiisortut takussaanerunerat aamma piffissami mianernartumi sacaaqanik nakkutilliinerup annertussusaata aamma savaaqqat qaqqamiittut uumasinnaanerannut sunniteqassaaq kisianni tassannga toqusarnerat ukiumit ukiumut allanngorarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

SPS-imit paasissutissat ukiumoortumik savaaqqat toqusarnerinut paasinninnissamut tapertaassapput kisianni tunngaviumik pissutaasunut namminerisamik nassuiaassutaanngillat. Ukiut ilaanni silap pissusaata ilungersunartuunerata toqusartullu qaqqasinnerisa akornanni ersarissumik atassuteqartoqarpoq. Savaatillit Fjarvis-imi kinguaassioortitsinermini suliniummik peqataanerannut aamma savaaqqat qaqqami uumaniarsinnaassusiisa ataqatigiinnerata takutippaa savaatillit tunisassioortariaasiat savat qajannassusiannut aamma aasakkut qaqqami uumasinnaanissamut periarfissaannut pingaaruteqartoq.

Savaatilinnik apersuinermini periuseq

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik (Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiusimasoq) 2022-2025-mi Nunatta Kujataani savaatillit akornanni savaaqqat tammartarnerinut imaluunniit toqusarnerinut pissutaasunik misissuinermini ingerlatsivoq. Savaatilinnik attaveqartarneq kalaallisut ingerlanneqartarpoq oqaloqatiginninnikkut apersuinerit Nunatta Kujataani 2022-2024-mi savaateqartutut nalunaarsorsimasunut tamanut. Immikkoortuni marlunni misissuisoqarpoq.

Siullerpaamik apersuineq 2023-mi ingerlanneqarpoq, appaasaanik apersuineq 2024-mi naammassineqarpoq. Apersuinerit taakkua programmimi Qualtricsimi suliarineqartunit

apersuinernik akissutinit tiguneqarput (Ilanngussaq 1 aamma 2 takukkit: immikkoortoq 1 aamma 2-mi apeqqutit¹).

Immikkoortoq 1 sioqqullugu SPS-imit savaatilinnut tamanut allattorsimaffik, oqarasuaatit normui aamma mailadressiit ilanngullugit tunniunneqarput. Savaatillit allattorsimaffianiittut atit isertorneqarput savaatillit tamarmik kinaassusaat illersorniarlugu, attaveqarfissat allattorsimaffiat apersuisunut tunniunneqartinnagu. Apersuisup savaatillit tamaasa oqarasuaatikkut attaveqarfigai misissuinissamut pilersaarut pillugu ilisimatinniarlugit tassa savaaqqat tammartarnerannut toqusarnerannullu isumaat paasiniaarlugit, misigisartagaat aallaavigalugit. Savaatillit apersuinerni tamani siullertut aperineqarput misissuinerimi peqataarusunnarsut.

Immikkoortoq 1

Apersuinerimi siullermi savaatillit peqataanissamik akuersereernerisa kingorna apersuisumut savaaqqat qaqqamiinnerini tammartarnerannut toqusarnerannullu pissutaasut tamaasa savaatilinnit ilimagineqartut (aamma pissutaasut savaatillit nammineerlutik misigisimanngisaat) ilisimatitsissutigeqqullugit piumaffigineqarput. Tamatuma kingornatigut apersuisup savaaqqat tammartarnerinut aamma toqusarnerinut pissutaasut ilisimaneqartut ataatsimut allattorsimaffiat saqqummiunneqarpoq apeqqutigineqarlunilu pissutaasut ilaat savaatilinnit namminneq taaneqarsimanngitsut savaatilinnut allanut atuussinnaammata.

Savaatillit piumaffigineqarput pisoqakulaneranut atatillugu pissutaasartut tulleriiaaqqullugit aamma ukiumut siulianut savaaqqat qassit pissutaasunik taakkuninnga toqussuteqarnerinut naliliissasut.

Savaatillit naggataatigut ilisimatinneqarput, immikkoortoq 2-mi saaffigineqaqqissasut malinnaaffiginnilluni itisiliillunilu apeqqutinik, peqataanissamut soqutiginnippata.

Savaatillit akissutaasa immikkoortoq 2-mi misissuinerimi apeqqutit tamaasa ilusilerpaat. Apersuinerimi siullermi akissutit tunngavigalugit taamaalilluni savaaqqat tammartarnerinut toqusarnerinullu pissutaasunik tamanik allattuissasut siunnersuutigaat.

Immikkoortoq 2

Savaatilinni 45-uni 41-ut misissuinerup immikkoortuata 2-ani peqataapput. Tamanna savaatillit 91 %-iannut naapertuuppoq, tamannalu sinniisuusinnaasunik toqqaasinnaatitsivoq. Apersuinerimi tullermi savaatillit savaaqqat tammartarnerinut toqusarnerinullu pissutaasunut tamakkiisumik allattorsimaffimmit toqqaasinnaasimapput, savaatillit ataasiakkaat pissutaasorisannik, 2022-mi aamma 2023-mi savaatillit namminneq nersutaatiminnik annaasaqarnerinut atuuttunik, tammartarnerinut toqunerinullu agguataarlugu. Tulliatut savaatillit piumaffigineqarput allaqqullugu, savat savaaqqallu qassit pissutaasut taakkua pissutigalugit annaaneqarnarsut, tammartarnerinut toqunerinullu aamma agguaqqillugit. Savaatillit aamma nammineerlutik ilisimasaminnut atatillugu tammartarnernut toqusarnerinullu pissutaasut suussusersinissaannut paasinarsaaniarsimapput.

Naggataatigut apersuisup suliniutinik kissaatigisaminnik ingerlassinnaasaraluaminnik kisianni massakkut ingerlassinnaanngisaminnik periarfissaqarfiginngisaannilluunniit savaatillit siunnersuuteqaqquai, aamma paasissutissat tamaasa aalajangiisussanut

¹ Apeqqutini tamani akissutitut periarfissaasut tamarmik ungaluutini talkode allaqqalluni, taanna system-ikkut Qualtrics-imi akissutaasuni ilisarnaataavoq. Kisitsisillu amerlassutsinut tunnganani.

iluqautasinnaasut avitseqatiginnissutigeqqullugit piumaffigaat. Savaatillit amerlanerit tassani eqqaavaat nersutaasivimmi inissaaleqineq arlaleriarlutik savat piaqqiortut aamma savaaqqat siusinnerusukkut qaqqaliartittariaqartarnerinut annertuumik pissutaatinneqartoq, inissaaleqinermik ajornartorsiuteqannginnermit.

Savaaqqat toqusarnerinut pissutaasinnaasut pillugit savaatilinnit paasissutissat

Nunatta Kujataani savaatillit oqaatigaat savaaqqat tammartarnerannut imaluunniit toqusarnerannut pissutsit assigiinngitsut arlallit ernumassutigineqartut - tassunga ilanngullugu, taamaattoq nattoralinnut killiliisoqarani. Savaatilik ataaseq kisimi isumaqarpoq, savaaqqamik annaasaqarneq ilaatigut paasiuminaassinnaasoq, savaatillillu 91 %-ii isumaqarput savaaqqat toqusarneri pingaaruteqartut, aamma 91 %-ii isumaqarput savaaqqat tammartarneri pingaaruteqartut.

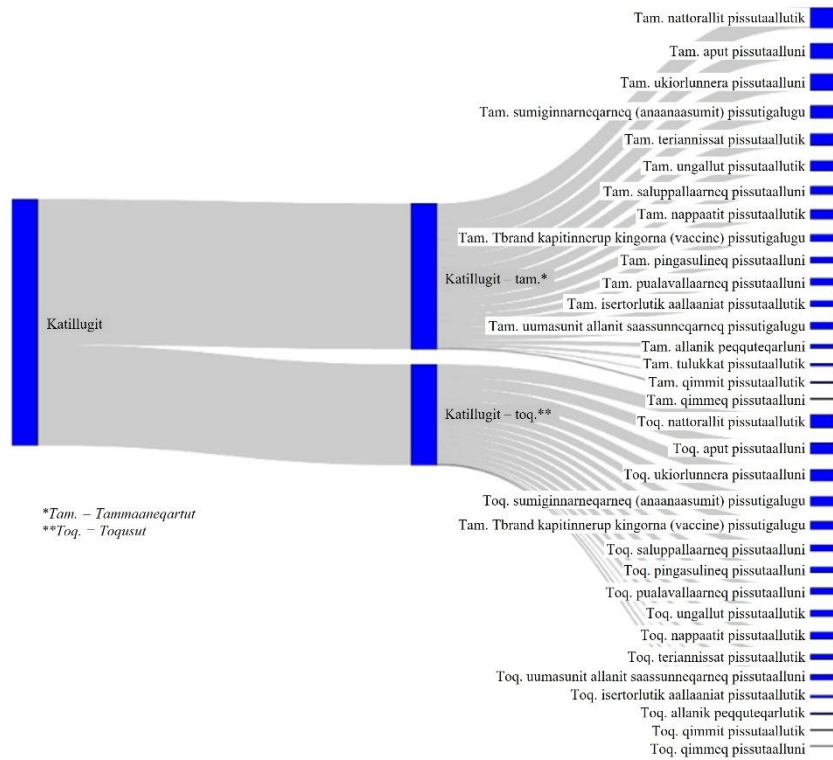
Savaatillit aamma oqaatigaat, savaaqqat tammartarnerinut toqusarnerinullu pissutaasut suussusersiniarneri ajornakusoortoq. Savaatillit apersorneqartut arlaannaataluunniit toqunerannut pissutaasoq ajornaatsumik suussusersiuminaatsippaat, 25-llu 56%-iisa *ajornakusuungaatsiartutut*, aamma 17-it *ajornakusoortutut* nassuiaatigaat. Katillugit savaatillit 93%-iisa *ajornakusuungaatsiartutut* imaluunniit *ajornakusoortutut* nassuiaatigaat. Savaaqqamik toqusoqartillugu pissutaasut savaatilinnit qulakkeerinnittumik oqaatigineqarsinnaanngilaq.

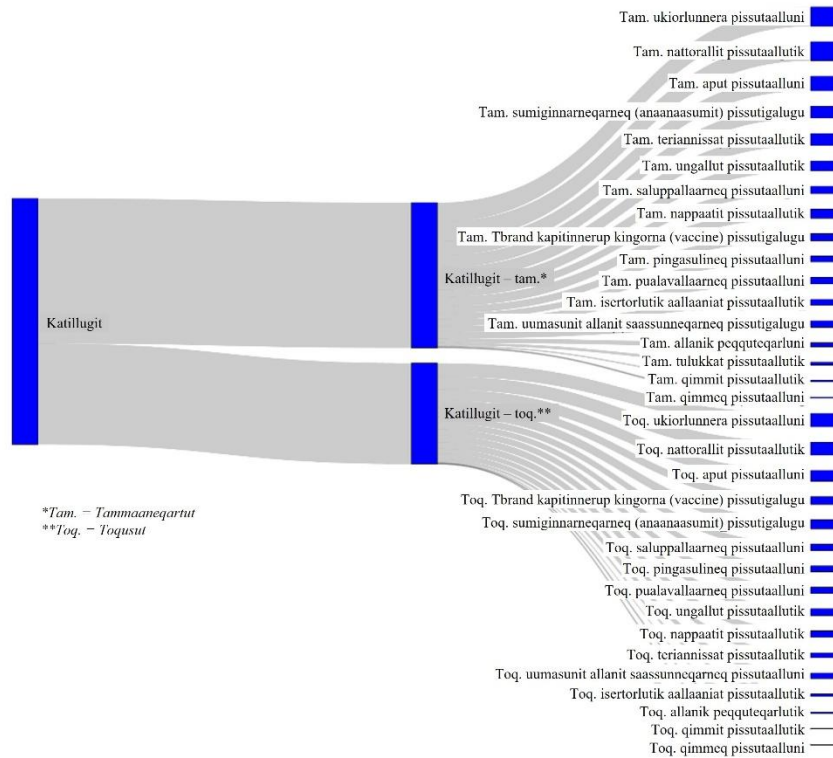
Takussutissaq 5-imi aamma 6-imi takutinneqarpoq savaaqqat tammartarnerinut imaluunniit toqusarnerinut pissutaasut katillugit 17-iusut pillugit savaatilinnit paasissutissat. Pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu pissutaasuttut taaneqartut tamarmik immikkut saqqummiunneqarnissaat savaatillit annaasaqarnermut pissutaasutut allattorsimasaannut takussutissat eqqortut qulakkeerniarlugit, pissutaasut akornanni qaleriittoornissat imaluunniit assigiissaartoqarnissaa apeqqutaatinnagu. Assersuutigalugu qimmeq aamma qimmit pissutaasutut avissaaqqasutut marluttut immikkoortutut allassimappat, aamma ukiorlunnera apineralu immikkuussapput. Avissaaqqanera aamma assigiinnginnera paasissutissanik aallarniutaasutut saqqummiussinermi pingaaruteqarpoq, pissutigalugu assigiinngilluinnarsinnaammata naak assigiiffeqaralarlutik qaleriiffeqaralarlutilluunniit. Paasissutissanik paasinninniarluni pitsaassusiinillu malinnaaffiginninniarluni pissutaasut akornanni ataqatigiinneri misissorluarneqassapput.

Takussutissiaq 5-mi takutinneqarpoq, savaatillit 2022-mi savaaqqat tammartarnerannut toqusarnerannullu pingaarnertut ataasiinnarmik pissuteqartinneqartoq tassalu nattoralit. Nr. 2-tut aamma 3-tut savaatillit eqqaavaat apisarnera ukiorluttarneralu. 2023-mi savaaqqat tammartarnerannut aamma toqusarnerannut pingaarnertut ataasiinnartut pissutaatinneqarpoq ukiorlunnera nattoralillu aamma aput nr. 2-tut aamma nr. 3-tut isigineqartut.

2022-mi savaqqat annaaneqartut

2023-mi savaqqat annaaneqartut

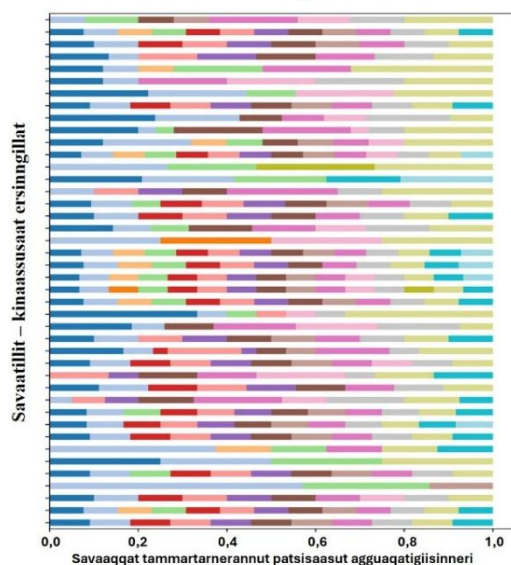
Takussutissaq 5: Savaqqanik annaaneqartunik aamma toqunerinut tammarnerinullu pissutaasunik tamakkiisumik takussutissiivoq, 2022 - 2023.

Pissutaasut naqinnerit malillugit eqqaaneqartut ukuupput (apersuinermit tulleriaarneri malillugit tulleriaarneqarput, Appendix 2 – Ilanngussat 3):

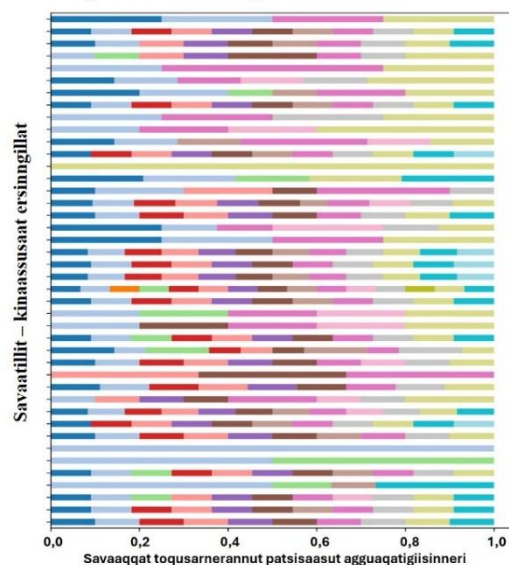
• Aput	• Nappaatit	• Qimminik
• Nattorallit	• Uumasunit allanit	• uiartorneqarneq
• Qimminik	• saassutsinneq	• Ukiorlunnera/Silap
• saassutsinneq	• Sumiginnarneqarneq	• allanngoriartornera
• Tulukkat	• (anaanaasumit)	• Tbrand kapitinnerup
• Teriannissat	• Isertorluni aallaaniat	• kingorna (vaccine)
• Pingasulissat	• (aama qivitut)	• Allat (allakkit)
• Saluppallaarneq	• Ungalunik	
• Pualavallaarneq	• pisaritittoorneq	

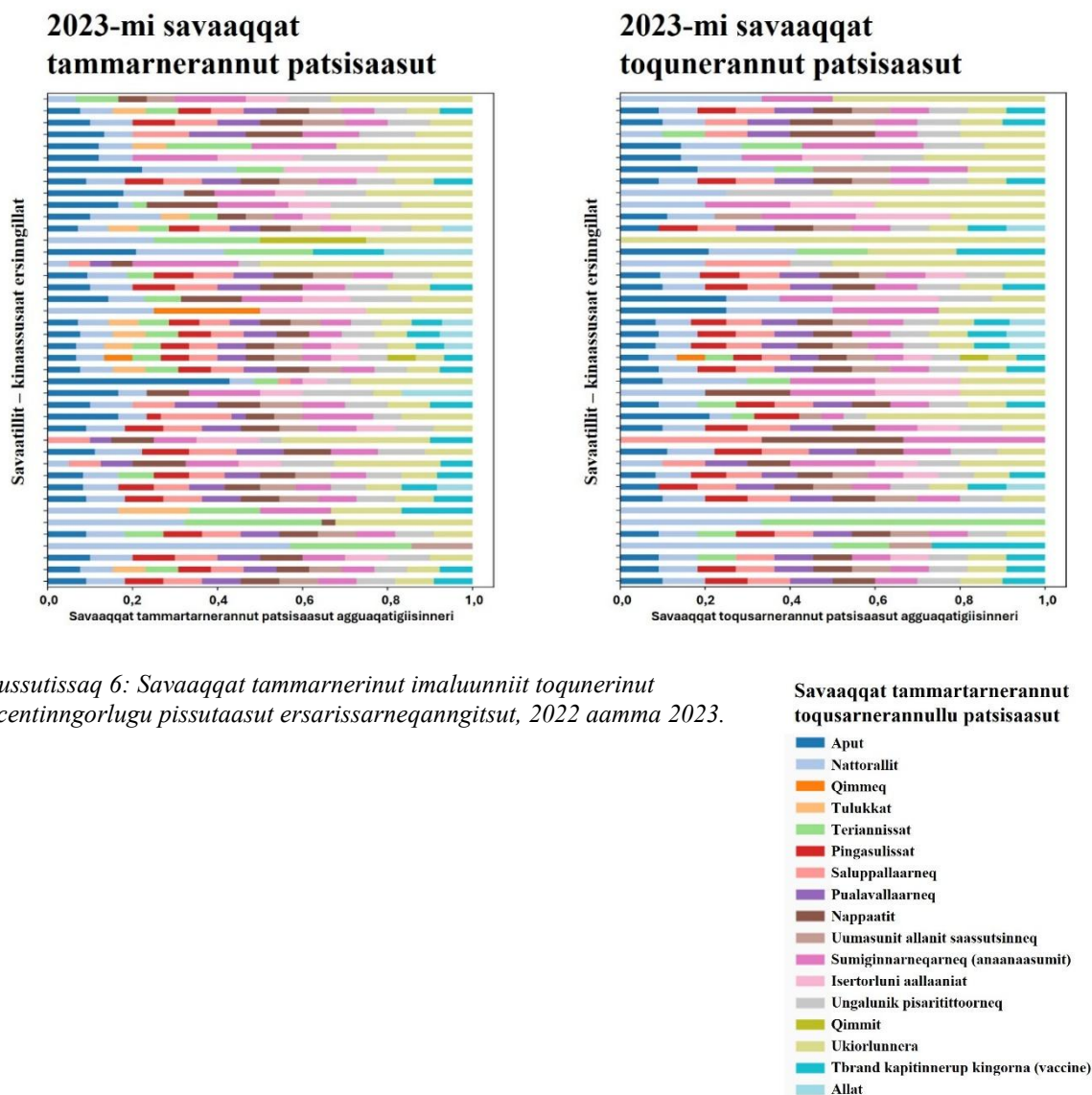
Takussutissiaq 6-p savaatillit tamarmik toqusoqarneranut pissutaasumik ilisimatitsisimasut amerlassusaat takutippaat. qalipaatinu uuttuutini qalliunerusoqannginnerata takutippaa, ukiuni misissuiffiusuni imaluunniit savaatilinni tamani assigiinngitsuni savaatillit akornanni tammarnerinut imaluunniit toqunerinut ataasiinnarmik pissutaatitsisoqanngitsaq. Tassunga ilanngunneqanngillat ukiorluttarneri, 2023-mi savaatillit uumasuutaanik tamanik annaasaqarfiungaatsiarloq. Tamatuma saniatigut savaatillit ataatsip ilisimatitsissutigaa, 2023-mi savaaqqat tamarmik toqunerannut pissutaasut nattorallit. Tamanna savaatilinniit allaniit allaanerungaatsiarpoq immaqalu piffimmi assigiinngissutsinik annertuunik takutitsisinnaalluni.

**2022-mi savaaqqat
tammarnerannut patsisaasut**

**2022-mi savaaqqat
toqunerannut patsisaasut**

Takussutissaq 6: Savaaqqat tammarterinut imaluunniit toqunerinut procentinngorlugu pissutaasut ersarissarneqanngitsut, 2022 aamma 2023.

Savaaqqani 2.446-init 2022-mi annaaneqartunit 332-it – 13,5 %-iusunut – nattoralit pissutaatinneqarput. 2023-mi savaaqqani 325-iusut katillugit 2.495-iusuni tassa 13 %-it nattoralinnut annaaneqarput. Savaatillit arfinillit oqaatigaat, nattoralit 2022-mi imaluunniit 2023-mi savaaqqat tammarterinut imaluunniit toqusarnerinut pingaarnertut nattoralit pingaarnertinneqartut tunngaviumik pissutaasunik savaatillit naliliisarnernannut allanut atatillugu.

Pissutaasut akornanni ataqatigiiffiusinnaasut isigeriaraanni, pissutaasut marluk immikkoorput tassami ukiorlunnara aamma aput. Ataatsimut isigalugu 2022-mi ukiorlunnara aamma aput savaaqqanik 542-nik (savaaqqanik annaasaqarnerup 22 %-ia) annaasaqarnermut pissutaatinneqarpoq aamma 2023-mi savaaqqat 588-inik (savaaqqat annaaneqartut 24 %-ii).

Savaatillinnit pissutaanerarneqartut assigiinngillat savaatillit akornanni aamma ukiuni misissuiffiusuni assigiinngitsuni allanngorarpup. Akerlianik savaatillit savaaqqat toqusarnerinut pissutaasunik suussusersinnaanerinut piginnaasaminnik imaluunniit naliliiniarnerminni ajornakusoortitsinerinut annerusumik assigiinngissuteqanngitsoq, savaaqqat tammarterinut imaluunniit toqunerinut pissutaatitanut pingaaruteqarnerinullu

atatillugu. Taamaattumik tunngaviusunik pitsaassusilimmik misissuineq annerusoq ingerlatissallugu attuumassuteqarsinnaavoq, savaatillit ilaasa misissuineri akissutaat savaatillit allat pissutaasunik naliliinerinit allaanerusarnerinut.

Savaaqqat sumik peqquteqarlutik toqusarnerat oqaatigiuminaappallaaqimmat, annaasaqartarnermut peqqutit toqqutaasartutulluunniit taaneqartut missingersuutaannartut atorneqarsinnaapput, inerniliussatut atornatik. Taamaammat annaaneqartut arlallit, tamarmik immikkut peqquteqartinneqartut, mianersuuttariaqarput. Tamanna sulissutiginninnerunissamut paasissutissanillu katersinerunissamut pisariaqartitsinertut inerniliineruvoq.

Inerniliinerit aamma innersuussutit

Savaaqqat qaqqaliartinneqannginnerini qaqqami annaasaqarneq savaaqqat toqusarnerannit siumut ilisimanissaa ajornarneruvoq aamma pissutaasartut ilungersunarput ilaatigullu assingiipajaartarlutik. Massakkut ilisimasat tunngavigalugit savaaqqanik annaasaqartarnerup annikillissinnissaanut iluanaarutaanerpaasusaaq najukkami pitsaannerusumik nakkutilliineri, aarlerinartunik qulaajaanermi aamma naleqqussakkamik periusissiaqarnermi - nalinginnaasunit nuna tamakkerlugu iliuuserineqartuniit pissarsiarineqarsinnaasut takuneqarsinnaavoq.

Qaqqanik nakkutilliineq patajaannerusoq aamma misileraaffigineqartuni savaaqqanik GPS atorlugu sumiissusersinerit

Savaaqqat qaqqamiittartut pitsaannerusumik illersorniarlugit nakkutilliineq atorneqalersinnaavoq, tassani GPS-teknologi atorneqarsinnaalluni savaaqqat ingerlaarneri malinnaaffiginarlugu. Tamanna ingerlaarnerinut aamma qununarsinnaasunut qisuariarfiusinnaasunut paasisaqartitsissaaq ingammik sumiiffinni misissuiffissatut toqqarneqartuni.

Silap pissusianik siusissukkut ilimasaarineq aamma piffissanik aniatitsiffiusunik ataqatigiissaarineq

Silap pissusia pillugu siusissukkut aarlerisaarinernut atortutut atuutsilersitsinikkut savaaqqat qaqqaliaattarneri pitsaannerusumik ataqatigiissaarneqarsinnaavoq. Anguniagaq tassaavoq pissutsit annertuumik aarlerinartut pinaveersaarnissai uumasut ilorrisimaarnerinut uumaniarnerinullu ulorianartorsiortitsisinnaasut assersuutigalugu siallerujussuarsinnaanera, issinnera, anorersuarnera imaluunniit piffissani sumiiffinnilu eqaluit sisoornerinut nattoralit qanilliniarfiinut atatillugu. Allatigut imaluunniit sumiiffinni nattoralit ataatsimoortarfiini nattoralinnut tupasaarutit atorneqarsinnaapput imaluunniit savaaqqat sapaatit akunnerini siullerni paarinissaat ukkatarineqarsinnaavoq, ataaniittoq takuuk.

Silarlunnerani najukkami upalungaarsimasunik pilersitsineq

Najukkami upalungaarsimasut pilersinneqarput silarlunnerani piaartumik iliuseqartoqartarnissaa siunertaralugu. Assersuutigalugu uumasut sumiiffinnut appasinnerusunut illersorneqarnerusunullu nuunneqarnissaat pisariaqarsinnaavoq, taakkunani pissutsit pitsaanerummata.

Najukkami uumasunik kiisortoqarneranik aaqqissuussaasumik nalunaarsuineq

Uumasut kiisortut aaqqissuussaannerusumik nalunaarsorneqartarnissaat sulissutigineqarsinnaavoq, tamannalu najukkami ingerlanneqartarsinnaalluni. Paasissutissat taakkua annaasaqarfiunerusuni pinaveersaartitsissutaasunut siunnerfilimmik atorneqassapput, taamaalillutik sumiiffinni mianernarnerusuni uumasut illersorneqarnerat pitsanngorsarneqassalluni. Tupatsitsiniaatinik misilillugu aamma pilersitsisoqarsinnaavoq.

Sapaatit akunnerini siullerni savaaqqat qajannassusaannik paarinerinillu ukkassineruneq

Aniatitsinerup kingornatigut sapaatip akunneri siulliit savaaqqat mianernarneruneranni paarinerunissaat pingaartinneqarnerussaaq. Allatigut aniatitsinissaq kinguartinneqarsinnaavoq, savaaqqat qajannaannerulernissaasa aamma qaqqami unammillernartumi nammineersinnaanerulernissaasa tungaannut, tamannalu nersutaasivimmi inissaq apeqqutaalluni. Innersuussutigineqarpoq, savaatillit qaqqami savaaqqanik assigiinngissutigut annaasaqartut akornanni tunisassioriaatsini misilittakkanik avitseqatigiissutiginnittoqassasoq.

Savaaqqat toqusarnerat pillugu paasissutissat suliareqqinneri

Matumani misissuinermi apersuinermi angusat takutippaat, sumiiffiit misissuiffigineqaqqinneri iluaqutaasinnaapput. Ilaatigut savaaqqat tammartarnerinut imaluunniit toqusarnerinut pissutaasunut nalornineq annertuvoq. Inerniliussat ersarissarniarlugit misissuinermi apersuinerit taamaattumik paasissutissanik allanik ilasariaqarput, taakkununga ilanngullugit uumasut nakorsaannit paasissutissat, misissuinermi nakkutiginninnerit aamma uumasunik nujuartanik misissuinerit aamma piffissami sivilunerusumi. Paasissutissiiviit takkua apersuinermi inernernik ilisimatitsisinnaapput paasinninnissamillu pitsanngorsaasinnaallutik aamma ilutigalugu savaaqqanik annaasaqartarnermut annikillisaanissamut siunnerfeqarnerusumik uppersaasatillu tunngavigalugit innersuussuteqarnissamut tunngaviliissapput. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq, siunissami sulinermi suliassaqaqfinnut attuumassutilinnit aamma misissuiffinni sulinernit paasissutissanik allanik katersinissaq ukkatarineqarsinnaavoq.

Savaatilinnik apersuinermut ilassutitut tigusiiffiit

FOLKESTADT, Alv Ottar & Johan Fr. Willgoths. 2019. The White-Tailed Eagle as a Potential Threat to Livestock.

https://www.birdlife.no/innhold/bilder/2019/04/02/5923/havorn_og_beitedyr.pdf

_____. 1990. Bestanden af Havørn *Haliaeetus albicilla* i Grønland, 1985-1989. I: *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift*, 84. årgang, nr. 1, s. 37-44.

_____. 1997. Noter om Havørnens adfærd i Grønland. I: *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift*, 91. årgang, nr. 4, 151-171.

PINNGORTITALERIFFIK. <https://natur.gl/arter/havoern/>

WILLE, Frank. 1979. Den grønlandske Havørns *Haliaeetus albicilla groenlandicus* Brehm fødevalg – metode og foreløbige resultater. I: *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift*, 73. årgang, nr. 1, s. 165–170.

_____. 1987. *Nattoralik – tamatta perput. Hjemmestyrets oplysningskampagne*. Grønlands Hjemmestyre.

WILLE, Frank & Kaj Kampp. 1983. Food of the White-Tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* in Greenland, *Holarctic Ecology*, Vol. 6, No. 1 (Feb., 1983), s. 81-88.

WILLE, Frank, Ole Zeeb & Nivi Wille. www.nattoralik.com

Appendix 1

Savaaqqat toqusarnerannik misissuineq – Apersuineq 1-mi immersugassat

Ap1 – Aallaqqaasiut

Aluu, [xx]-imik ateqarpunga, Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfimmiit sianerpunga. Savaatillit tamaasa attaviginarpavut paasiniaaffigalugit savaaqqat tammartarnerat aammalu toqusoortarnerat paasiniaaffigissallugu. Marloriarluta attavigissavassi, una siulleg sivikitsuaraassaaq. Aappassaanik sianerutta apeqqutinik amerlanernik apersuiumaarpugut. Paasiniaaneriit naammassippata paasisarineqartut ilissinnut nassiukkumaarpagut, siunertaavorlu savaatilliot isaanniik nassiuiaatit suunersut ersersinnissaat. Sivikitsunnguamik oqaloqatiginissannut piffissaqarpit?

Apersugaq akuersippat, ataani allaqqasunik ilisimatinneqassaaq:

Peqataarusunnerlutit nammineq aaliangissavat, 10 min missaani sivilissuseqassaaq. Aamma apeqqutit tamaasa akerusunnerlugit nammineq aaliangissavat. Akissutitillu isertortuupput isumannaatsumiillutillu. Neriuppugit unneqqarillutit akiumaartutit. Atit paasissutissallu allattorneqartut eqqaaneqartut saqqummiinermi assigisaanilu atorneqarnaviannngillat uani suliaqarnermi. Kingorna arlaannik apeqqutissaqassaguit sianersinnaavutit uannut [xx]. Suli peqataarusukkuut akuersiinnassaatit, qujanaq!

Apeqqutigineqakkajuttut (apersorneqartoq aperissappat)

Misissuineq sunaana?

Misissuineq Pinngortitamut Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqarpoq. Suliarlu ilissi, SPS aammalu [xx] suleqatigalugit ingerlanneqarpoq. [xx] tassaavoq [xx] misissuisartoq, ukiut qulit sinnerlugit nunatsinni suliaqarnermik misilittagaqartoq.

Qanoq ilillutit paasissutissat uannut tunngasut pissarsiarivisigit?

Naalakkersuisoqarfimmiit savaateqarfiit pillugit kinaassutsimik isertortuusut Nunalerinermut Immiikkoortoqarfimmut SPS-imullu piniarpagut. Ilissi aammalu misissuineq illersorniarlugit Naalakkersuisoqarfimmiit normusi kisiisa pivagut, atit sumilu savaateqarfeqarnerusut allallu paasissutissat piginnigilagut.

Sooq Pinngortitamut Naalakkersuisoqarfik uuminnga missuitinneqarpa?

Inuit savaateqarneq pillugu aaliangiisartusut ilisimasaat killeqarsinnaasarput. Taamaattumik uuma misissuinerup siunertaraa savaaqqat toqusarnerata tammartarnerisalu savaatillit isaannik qanoq nassuiaatissaqarnerusut ersersinniassallugu.

Sooq akissavit? Illit akissutivit akissutivit pisortanut nunatsinni savaateqarneq nassuiassammagu. Isummatit siunissami aqutsinerup qanoq ittuusinnaaneranik aaliangeeqataasinnaapput.

Ap2 – Savaatilik qanoq akinersaq/pinersaq allaguk:

- ☐ Akinngilaq. (1)
- ☐ Peqataarusunngilaq. (2)
- ☐ Kingusinnerusukkut sianerfigeqquvoq. (3)
- ☐ Akuersivoq. (4)

Ap3 – Savaatillip missuinermi normorisaa uani allaguk:

Ap4 – Savat piaqqinissaannut piareersaatisi qanoq ingerlappat?

Savaatillip akissutaa uani allaguk: (1) _____

Ap5 – Ukioq manna qassinik savaateqarpisi, savaaqqallu qassiunissaat ilimagaasiuk?

- ☐ Savat piaqqiorsinnaasut (1) _____
- ☐ Savat (2) _____

Ap6 – Paaserusutatta ilagivaat savaaqqat aasaanerani suut toqussutigisarneraat. Illit suut nalunngiligit savaaqqat toqussutigisarneraat?

- ☐ Toqussutaasartut: (1) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (2) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (3) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (4) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (5) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (6) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (7) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (8) _____
- ☐ Toqussutaasartut: (9) _____

O Toquussutaasartut: (10)

Ap7 – Savaatillit aperikkit ataani allaqqasuni aamma peqqutaasarnersut?

- O Pingasulineq (1)
- O Oqippallaarneq (2)
- O Oqimaappallaarneq (3)
- O Napparsimalerneq (4)
- O Uumasunit allaanit saassunneqarneq uiartorneqarneq (5)
- O Sumiginnarneqarneq (Anaanaasumiit) (6)
- O Ungalunut pisaritittoorneq (7)
- O Peqqinnangitsumi inuuffeqarneq (8)
- O Qimminit saassunneqarneq (9)
- O Ukiorlunnera/Silap allanngoriartornera (10)

Ap8 – Toquussutaasartut tulleriaarusuppagut

Toquussutaasartut qulaani eqqaaneqartut tulleriaarusuppagut. Illit aasaanerani toquussutaasartut peqqutaasutut ilimaginerusatit oqaluttuarisinnaagukkit allattussavakka. 1 tassaavoq nalinginnaanerpaatut ilimaginerusat, taavalu 3 nalinginnaanerpaatut ilimaginninnerusat.

Eqqaasatit allatakka atuassavakka, taava oqaatigisinnaagukku sorliit savaaqqat toqusarnerannut peqqutaanerpaasartut pingasut oqaatigisinnaavikkit allassavakka.

- _____ Peqqutaasoq A (17)
- _____ Peqqutaasoq B (18)
- _____ Peqqutaasoq C (19)

Ap9 – Siorna aasaanerani savaaqqat qassit toquppat qulaani taaneqartunik peqquteqarlutik? Eqqoriakannerlugit amerlassusaat.

O Peqqutaasoq A (count) (1)

_____ O Peqqutaasoq B (count) (2)

_____ O Peqqutaasoq C (count) (3)

Ap10 – E-mail adresset pisinnaavarput?

O Email: (1) _____

Appendix 2

Savaaqqat toqusarnerannik misissuineq – Apersuineq 2-mi immersugassat

Ap1 – Una misissuineq sunaana?

Una misissuineq Pinngortitamut Naalakkersuisoqarfimiit ingerlanneqarpoq. Akissutitit aqutsisunut ersersitsiumaarput ullutsinni savaateqarnerup ingerlanneranik. Taamaattumik savaateqarnerup aqunneqarneranut sunniuteqarsinnaapput akissutitit. Peqataaguit makitsinissamut peqataassaait eqqugassarlu DKK 5.000 naleqarpoq.

Paasissutissanik avitseqatigerusussinnaavitigut?

- O Aap, aallartiinnarta. (4)
- O Misissuineq pillugu paasisaqarnerorusuppunga. (5)
- O Naamik peqataarusunngilanga. (6)

Uunga ingerlaqqigit: Misissuineq naammassivoq Ap1 = Naamik, peqataarusunngilanga
Uunga ingerlaqqigit: Ap2, Ap1 = Misissuineq pillugu paasisaqarnerorusuppunga

Uunga apeqqummut ingerlaqqigit, Sp1 = Misissuineq pillugu paasisaqarnerorusuppunga

Ap2 – Sunaana una misissuineq?

Suliaq illit, SPS aamma [xx] suleqatigalugit ingerlanneqarpoq. [xx] [xx] ilisimatoq nunatsinni assiginnigitsunik suliaqartareersoq.

Qanoq uannut paasissutissat pissarsiarippat?

Naalakkersuisoqarfiup Nunaleriveqarfimmut aammalu SPS-imut attaviginissamut paasissutissat pissarsiarinikuuaat (reg nr, telefon, email). Illit aammalu ilisimatusaat illersorumallugit oqarasuaativit normua kisiat pigivaat, kisianni atit, sumi najugaqarnerit allallu paasissutissat piginngilaat.

Sooq Naalakkersuisoqarfiup misissuineq una suliarivaat?

Savaateqarnermik aaliangiisartut tamatigut nalunngittanngilaat savaatillit atugaasa qanoq ittuunerat. Uuma misissuinerup anguniagarivaa savaaqqat toqusarnerata aammalu tammartarnerata savaatillit isaanniit sunik patsiseqarnersoq, taamaalilluni aaliangiisartut ilisimasaat annertusissammata.

Sooq akisariaqarpit?

Akissutivit aaliangiisartunut nunatsoinn savaateqarnermi pissutsit ersersinniartussaavai, taamaalilluni aaliangiinerit eqqortut aqutsisunik aaliangerneqarsinnaassapput, Akissutit tamakkerukkit, aamma eqquiniaasitsinermi peqataasinnaavutit, makitsinermi eqqugassaq DKK 5.000,- naleqarpoq. Tamanna makitsineq SPS ataatsimeersuarnerani aasaru pissaaq Qaqortumi².

² Makitsinissaagaluq kinguartinneqarpoq angalanissaq silamik peqquteqartumik pinngitsoormat. Makitsineq misissuinerimik tusarniaaneq naammassippat ingerlanneqassaaq.

Misissuinermi peqataarusuppit?

- ☐ Aap, aallartiinnarta. (4)
- ☐ Sianerfigitikkusuppunga. (5)
- ☐ Naamik, peqataarusunngilanga. (6)

Uunga ingerlaqqigitl: Misissuineq naammassiuk, Sp2 = Naamik, peqataarusunngilanga

Uunga ingerlaqqigit, Sp2 = Sianerfigineqarusuppunga

Ap3 – Normut nalunaarutigiuk aammalu qaqugu sianerfigisinnaanersigit

- ☐ Oqarasuaatip normua (1)

- ☐ Ulloq (2) _____
- ☐ Nalunaaqutaq (3) _____
- ☐ Savaatillip normua (4) _____

Uunga ingerlaqqigit: Sp5, savaatillip normua allanneqareersimappat

Ap4 – Savaatillip normua uani allaguk:

Ap5 – Aasaanerani savaqqat toqusoortarnerat qanoq ajornartorsiutaatigiva?

- ☐ Ajornartorsiutaanngivippoq (71)
- ☐ Ajornartorsiutaanngilaq (72)
- ☐ Soqutaanngilaq (73)
- ☐ Ajornartorsiutaavoq (74)
- ☐ Assut ajornartorsiutaavoq (75)

Ap6 – Savaqqat aasaanerani tammartarnerat nassaarineqarnatillu qanoq ajornartorsiutaatigiva?

- ☐ Ajornartorsiutaanngivippoq (71)
- ☐ Ajornartorsiutaanngilaq (72)
- ☐ Soqutaanngilaq (73)
- ☐ Ajornartorsiutaavoq (74)
- ☐ Assut ajornartorsiutaavoq (75)

Ap7 – Savaqqat aasaanerani toqunerannut pissutaasut toqqakkit:

- ☐ Aput (2)
- ☐ Nattorallit (4)
- ☐ Qimminik saassutsinneq (5)
- ☐ Tulukkat (6)

- O Teriannissat (7)
- O Pingasulissat (9)
- O Saluppallaarneq (10)
- O Pualavallaarneq (11)
- O Nappaatit (12)
- O Uumasunit allanit saassutsinneq (13)
- O Sumiginnarneqarneq (anaanaasumit) (14)
- O Isertorluni aallaaniat (aama qivitut) (8)
- O Ungalunik pisaritittoorneq (15)
- O Qimminik uiartorneqarneq (16)
- O Ukiorlunnera/Silap allanngoriartornera (17)
- O Tbrand kapitinnerup kingorna (18)
- O Allat (allakkit) (19) _____

Ap8 – Savaqqat aasanerani tammartarnerat nassaarineqarnatillu pissutaasut toqqakkit:

- O Aput (2)
- O Nattorallit (4)
- O Qimminik saassutsinneq (5)
- O Tulukkat (6)
- O Teriannissat (7)
- O Pingasulissat (9)
- O Saluppallaarneq (10)
- O Pualavallaarneq (11)
- O Nappaatit (12)
- O Uumasunit allanit saassutsinneq (13)
- O Sumiginnarneqarneq (anaanaasumit) (14)
- O Isertorluni aallaaniat (aama qivitut) (8)
- O Ungalunik pisaritittoorneq (15)
- O Qimminik uiartorneqarneq (16)
- O Ukiorlunnera/Silap allanngoriartornera (17)
- O Tbrand kapitinnerup kingorna (18)
- O Allat (allakkit) (19) _____

Ap9 – Savaqqat qanoq amerlatigisut aasaanerani toqusartut aammalu ltammartartut nanineqaqqinnatillu allakkit, soqanngippat allassavat '0':

Ukioq	Savaqqat toqungasut nassaarineqartut (2)	Savaqqat tammartut nanineqarnatillu (4)
2022-mi (1)	_____	_____
2023-mi (2)	_____	_____

Ap10 – Allappat $\{Q9/ChoiceNumericEntryValue/1/2\}$ 2022-imi savaaqqat toqungasut nassaarineqartut aamma $\{Q9/ChoiceNumericEntryValue/2/2\}$ 2023-imi toqungasut nassaarineqartut.

Suna toqussutigisimavaat? Qassit suna **toqussutigigaat** paasisimagukku ataani allaguk. soqanngippat, allaguk '0':

Årsag	2022-mi (1)	2023-mi (4)
Aput (x2)		
Nattorallit (x4)		
Qimminik saassutsinneq (x5)		
Tulukkat (x6)		
Teriannissat (x7)		
Pingasulissat (x9)		
Saluppallaarneq (x10)		
Pualavallaarneq (x11)		
Nappaatit (x12)		
Uumasunit allanit saassutsinneq (x13)		
Sumiginnaarneqarneq (anaanaasumit) (x14)		
Isertorluni aallaaniat (aama qivitut) (x8)		
Ungalunik pisaritittoorneq (x15)		
Qimminik uiartorneqarneq (x16)		
Ukiorlunnera/Silap allanngoriartornera (x17)		
Tbrand kapitinnerup kingorna (x18)		
Allat (allakkit) (x19)		

Ap11 – Allappat $\{Q9/ChoiceNumericEntryValue/1/4\}$ aamma $\{Q9/ChoiceNumericEntryValue/2/4\}$ savaaqqat **tammarsimasut nanineqaqqinnatillu aasaanerani** 2022-mi aamma 2023-mi

Soormitaava **tammarpat?** Qassit suna **toqusimanerannut** paasisimagussiuk ataani allaguk. Soqanngippat, allaguk '0':

Årsag	2022-mi (1)	2023-mi (4)
Aput (x2)		

Årsag	2022-mi (1)	2023-mi (4)
Nattorallit (x4)		
Qimminik saassutsinneq (x5)		
Tulukkat (x6)		
Teriannissat (x7)		
Pingasulissat (x9)		
Saluppallaarneq (x10)		
Pualavallaarneq (x11)		
Nappaatit (x12)		
Umasunit allanit saassutsinneq (x13)		
Sumiginnarneqarneq (anaanaasumit) (x14)		
Isertorluni aallaaniat (aama qivitut) (x8)		
Ungalunik pisaritittoorneq (x15)		
Qimminik uiartorneqarneq (x16)		
Ukiorlunnera/Silap allanngoriartornera (x17)		
Tbrand kapitinnerup kingorna (x18)		
Allat (allakkit) (x19)		

Ap12 – Maannakkut qanoq iliuuseqarpit savaqqat aasaanerani toqusarnerat pinngitsoortinniarlugu?

Ap13 – Maannakkut qanoq iliuuseqarpit savaqqat aasaanerani tammartarnerat naneqqinneqanngittarnerallu pinngitsoortinniarlugu?

Ap14 – Qanoq ajornakusoortigiva savaqqat aasaanerani suna toqussutigisarneraat paasilluassallugu?

- O Ajornartorujussuuvoq (11)
- O Ajornartorsiutaavoq (12)
- O Nalunanngilaq (13)
- O Ajornanngilaq (14)
- O Ajornanngitsuaraavoq (15)

Ap15 – Qanoq akulikitsigisumik nalunngittarpiuk hsavaaqqat aasaanerani suna toqussutigisimaneraat?

- O Ajornavippoq (20)
- O Ilaannikkut (21)
- O Affaasa missai (22)
- O Amerlanertigut (23)
- O Tamatigut (24)

Ap16 – Suna alla iliuuserisinnaagaluarpiuk kisiannili iliuuserisinnaanagu savaaqqat toqusarerat tammartarnerallu aasaanerani pinngitsoortinniarlugu?

Ap17 – Suna iliuusissanut ajornartorsiutaava pitsaaliuisinnaanermut aasaanerani savaaqqat toqusarnerat tammartarnerallu pinngitsoortissagaanni?

Arlalinnik toqqaasinnaavutit:

- O Piffissaaleqineq (1)
- O Sulisukka amigarput (2)
- O Sila eqqoriaruminaappallaarpoq (3)
- O Inatsisit pinngitsaaliuinissamut periarfissiinngillat (4)
- O Savaaqqat neriniartarfiat annertuallaarpoq nakkutigissallugu (5)
- O Pinngitsoortissinnaanngilakka toqusarnerat tammartarnerallu. Aquussinnaanngilara (12)
- O Allat (Allakkit) (6) _____

Ap18 – Allamik arlaannik nalunngisassatsinnik eqqaasassaqarpit?

Ap19 – Makitsinermut peqataarusuppit? (nalinga DKK 5.000)?

Ajugaasoq makitaassaaq 2024 SPS ataatsimeersuarnerani Qaqortumi.

- O Naamik (21)
- O Aap (22)

